

καλάμαι ἐπὶ τὰ ἄκρα Κέρκ. (Ἀργυράδ.): *Στρώνουμε τὰ χειρόβολα καταπῆς ἀδικατάλλαβα.* 2) Ἐναλλάξ, ἐξ ὑπαμοιβῆς Λεξ. Δημητρ.: *Δουλεύουν ἀντικατάλλαγα.*

ἀντικατάλλαγος ἐπίθ. Κθεοτόκ. Βιργ. Γεωργ. 5 ΚΚαραβίδ. Δωρ. ἄσμ. 53

Ἐκ τῶν προθ. ἀντί καὶ κατὰ καὶ τοῦ οὐσ. ἀλλὰ γὰρ ἢ ἢ ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπιθ. ἀντάλλαγος ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀνταλλος καὶ τῆς προθ. κατὰ ὑπείσθησιν κατὰ τινα ἀναλογίαν.

1) Ὁ μὴ σταθερός, ὁ ταλαντευόμενος, ἰδίᾳ ἐπὶ ἀνέμου ὁ πνέων ἐναλλάξ κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν ΚΚαραβίδ. ἔνθ' ἀν.: ἄσμ.

Μὲ ἄνεμο ἀντικατάλλαγον σὰν τῶν δασῶν τὰ φύλλα χινοπωριάτικα ὡς θροοῦν καὶ σέρονται 'ς τὴν τύχη, ἔτσι οἱ λαοὶ ἐπαράδερναν . . .

2) Ἀντίθετος κατ' ἐναλλαγὴν Κθεοτόκ. ἔνθ' ἀν.

Καὶ ὁμοίως 'ς ἀντικατάλλαγες χρονίες δὲ θὰ δουλεύης (δηλ. τὸν ἕνα χρόνο θὰ δουλεύης, τὸν ἄλλον ὄχι).

ἀντικελῆνης ὁ, Κάρπ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Ἀντίπαλος ἱκανὸς νὰ ἐμποδίσῃ, νὰ καταβάλῃ: *Τὸν ἤϋραμεν ἀντικελῆνη μπροστά μας. || Παροιμ. Ἦῤρες τὸν ἀντικρούστη σου καὶ τὸν ἀντικελῆνη σου (πρὸς τοὺς συναντῶντας ἀντίπαλον ὑπέρτερον).*

ἀντικένωμαν τό, Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀντικενώνω.

Μεταφορὰ ὑγροῦ ἀπὸ ἐνὸς ἀγγείου εἰς ἄλλο, μετάγγις.

ἀντικενώνω Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀντί καὶ τοῦ ρ. κενώνω.

Μεταφέρω ὑγρὸν ἀπὸ ἐνὸς ἀγγείου εἰς ἄλλο, μεταγγίζω.

ἀντικέφαλα ἐπίρρ. ΓΒλαχογιάνν. Τὰ παλληκάρι. 42

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπιθ. ἀντικέφαλος. Πβ. καὶ ἀντικέφαλο.

1) Εἰς τὴν ἀντίθετον πλευρὰν τοῦ βουνοῦ: *Τὸ μοναστήρι πέφτει ἀντικέφαλα.* 2) Ἀντιστρόφως, ἀνάποδα Λεξ. Δημητρ. Πρω. *Συνών. κατακέφαλα.*

ἀντικέφαλο τό, Ἡπ. Σύμ. κ. ἀ. — Βηλαρ. Ποιήμ. 22 καὶ ἐν Ἡμερολ. Δωδών. 1, 40

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀντικέφαλον. Ἰδ. Κορ. Ἀτ. 4, 21

Τὸ ὀπισθεν μέρος τῆς κεφαλῆς, ἡ ἰνιακὴ χώρα (διὰ τὴν σημ. τῆς προθ. πβ. ἀντίθρα): *Τὸ κορφοκέφαλο καὶ ἀντικέφαλο ἔχει τρίχες Βηλαρ. ἐν Ἡμερολ. Δωδών. 1, 40 || Ποίημ.*

Καὶ τὸν σουβλάει ἢ κονταρὰ κατὰμεσα 'ς τὸ μάτι, ὀπίσω ὄχ' τ' ἀντικέφαλο τὸ ἄρμα διαπερνάει

Βηλαρ. Ποιήμ. 22 Πβ. Λυδ. περὶ μηνῶν 4, 54 *ἐπὶ τοῦ βρέγματος κατὰ τὸ ἀντικέφαλον ἐναποκεῖσθαι λέγεται πρὸς ταῖς ρίζαις τοῦ ἐγκεφάλου τοῖς ἀνθρώποις ἢ φρόνησις.*

ἀντίκιν τό, Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντίν καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίκιν, δι' ἣν ἰδ. -ίκι. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. φορτίο -φορτίκι, ξύλο -ξύλικι κττ.

Πληθ., ὄργανα τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ, δύο σανίδες ἐπιμήκει, ἐπὶ τῶν ὁποίων πατεῖ ἢ ὑφαίνουσα, ἵνα δι' αὐτῶν καταβιβάζῃ ἐναλλάξ τὰ μιτάρια πρὸς ἐμπλοκὴν τῆς κρόκης μεταξὺ τοῦ στήμονος. *Συνών. πατήτρες, ποδαρικά.*

ἀντίκλα ἢ, Ἰκαρ. ἀδίκλα Κάλυμν. Σάμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντικνήμιον, ὅθεν ἀντικλήνι -ἀντίκλα. Ἰδ. ΓΝΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 36 (1924) 186.

1) Ἡ κνήμη καὶ ἐν γένει τὸ ἀπὸ τῆς κνήμης μέχρι τοῦ πέλματος μέρος τοῦ ποδὸς Ἰκαρ. Κάλυμν.: *Μὲ πονάει ἢ ἀντίκλα μου Ἰκαρ. Γιὰ δὲς τί ἀδίκλες ποῦ 'θεῖ! Κάλυμν. Τῆς πρωτοκόρης μου οἱ ἀδίκλες μὴ γαβζᾷ εἶναι (εἶναι λεπτότεροι καὶ τῶν ραβδίων) αὐτόθ. Ποῦ νὰ σαψοῦνται οἱ ἀδίκλες σου! (σαψοῦνται = σαπῇσιν) αὐτόθ. β) Καθόλου, τὸ σκέλος ὁλόκληρον Κάλυμν. Σάμ.: *Ἀδίκλες ποῦ τοῖς ἔδει! Κάλυμν. Μ' ἔαπλουνες τ'ς ἀδίκλεις Σάμ. γ) Ἀρθρωσις οἰαδήποτε τῶν μελῶν τοῦ σώματος Κάλυμν.: Πονῶ τοῖς ἀδίκλες μου. 2) Ὁ ὑπὸ τὸ γόνυ τόπος, ἡ ἰγνύα Ἰκαρ. Σάμ. Πβ. ἀντζα, ἀντζί, ἀντίκληνας, ἀντικλήνι.**

ἀντικλάδι τό, Κέρκ. Πελοπν. (Μάν.) — ΓΜαρκορ. Ποιητ. ἔργ. 23

Ἐκ τῆς προθ. ἀντί καὶ τοῦ οὐσ. κλάδι.

1) Ἀτραπὸς συντομεύουσα μακροτέραν ὁδὸν Κέρκ. — ΓΜαρκορ. ἔνθ' ἀν.: *Ἀντικλάδι τοῦ χωριοῦ (ἢ εἰς τὸ χωρίον φέρουσα ἀτραπὸς) Κέρκ. || Ποίημ.*

Θά 'ναι, στοχάζεται, κοντὰ 'ς τὸ πέρα μοναστήρι,

μέσ' 'ς τ' ἀντικλάδι τοῦ χωριοῦ, 'ς τὴ βρύσι, 'ς τὸ γιοφύρι

ΓΜαρκορ. ἔνθ' ἀν. 2) Τὸ μέρος τῆς διασταυρώσεως δύο ὁδῶν Κέρκ. Πελοπν. (Μάν.)

ἀντίκλαρο τό, Ἡπ. Πελοπν. (Τριφυλ.) ἀντίκλαρον Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρν. Εὐρυταν.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀντί καὶ τοῦ οὐσ. κλάρι.

Φυτόν παράσιτον δρυῶν, ἐλατῶν, πρίνων κττ., λώρανθος ὁ Εὐρωπαϊκὸς (Ioranthus Europaeus) χρήσιμον ὡς τροφὴ τῶν ζώων: *Πολλὰ κλαριά βγάν'νι ἀντίκλαρα, τοῦ ἐλατου, ἢ κασταρεά, τοῦ πουρνάρ' Αἰτωλ. Ἐβγαλε τοῦ δέντρον ἀντίκλαρον Εὐρυταν. Κόψι τ' ἀντίκλαρον νὰ φάν' τὰ γίδια σ' Αἰτωλ. Ἐξ' ἀντίκλαρον οὐ ἐλατους αὐτόθ. Ἦῤρα ἀντίκλαρον αἱ 'κεῖνον τοῦ πουρνάρ' αὐτόθ. || Γνωμ. Σκατένγα εἶνι οὐ σῶγαμπρους, τοῦ σκατουπούλλ' κί τ' ἀντίκλαρον (διότι ζοῦν παρασιτικῶς) αὐτόθ. *Συνών. ἀντιδέντρι, ἱξός.**

ἀντικλείδι τό, ἀντικλείδιν Κύπρ. Πόντ. (Κερασ. Οἶν.) ἀντικλείδι κοιν. ἀδικλείδι πολλαχ. ἀντικλείδ' Πόντ. (Ὁφ. Τραπ.) ἀντρικλείν Κύπρ. Ρόδ. ἀντικλεί' Ρόδ. ἀδικλείδο Θήρ. Κρήτ. Σύμ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. ἀντίκλεις ἢ ἐκ τῆς προθ. ἀντί καὶ τοῦ οὐσ. κλειδί. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ὁμοίωμα κλειθροῦ πρὸς δολίαν χρῆσιν, ἀντίκλειθρον κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Ὁφ.): *Ἀνοιξε τὴν πόρτα -τὸ συρτάρι μὲ ἀντικλείδι. Θὰ μῶ μ' ἀντικλείδι κοιν. Ἐκανε ἀδικλείδι κι ἄνοιξε τὴν πόρτα Βιθυν. Ἐβαλεν ἀντικλεί' κ' ἔννοιξε Ρόδ. Ἐποίτθε ἀντικλείδ' τὸ' ἔνοιξε τὸ σαρπὶ (σαρπὶ = ξυλίνη ἀποθήκη δημητριακῶν μετέωρος ἐπὶ τεσσάρων στύλων στηριζομένη) Ὁφ. Ἐνοιξαν τὸ σεντούκ' μὲ ἕναν ἀντικλείδ' Τραπ. || Φρ. Κάνω ἀδικλείδι (μεταχειρίζομαι ἄλλην κλειδα διὰ νὰ ἀνοίξω τι) Κεφαλλ. || ἄσμ.*

Κόρη, κλειδί σ' ἀγόρασα κι ἀδικλείδο σου πήρα, νὰ κλειδωθῇς, νὰ πετρωθῇς κι ἄλλη κόρη θὰ πάρω

Κρήτ. || Αἰνιγμ.

Σιδερένιο τὸ κλειδί, | ξύλινο τ' ἀντικλείδι,

ὁ βεργάτης ἔφυγε | κι ὁ κυνηγὸς πινίγη

(ἡ κερκὶς τῆς ὁποίας κλειδί νοεῖται ὁ σιδηροῦς ἄξων τοῦ πηνίου, ἀντικλείδι ὁ περιφερὴς σκελετός, βεργάτης τὸ σύνολον, ἡ κερκὶς αὐτή, καὶ κυνηγὸς τὸ ἐκτυλισσόμενον νῆμα) Πελοπν. (Λακεδ.) β) Μεταφ. τὸ πλάγιον μέσον διὰ τοῦ ὁποίου ἐπιτυγχάνει τις τὸν σκοπὸν τοῦ Κεφαλλ.: *Βρίσκω τὸ ἀδικλείδι (τὸν ἰσχύοντα παρὰ τινι καὶ ἐπιβαλλόμενον αὐτῷ). 2) Σπόνδυλός τις παρὰ τὸν τράχηλον, ἴσως ὁ ἐπιστροφεὺς Ἀθην. Κύπρ.: *Τὸ βάρεσε τὸ βόδι 'ς τὸ**

